

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Karlem Ulíkem ve věci

žalobkyně: **O. B.**
narozená X, státní příslušnost Ukrajina
bytem X
zastoupena JUDr. Petrem Novotným, advokátem
sídlem Archangelská 1, Praha

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 1. 2021, č. j. OAM-793/ZA-ZA11-ZA13-2020,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Průběh správního řízení

1. Žalobkyně dne 18. 11. 2020 v Zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová (dále jen „ZZC“) podala žádost o udělení mezinárodní ochrany.
2. Při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu dne 23. 11. 2020 žalobkyně sdělila, že pochází ze Zakarpatské oblasti na Ukrajině, z vesnice B. Do ČR přijela autobusem v srpnu 2020. Je ukrajinské státní příslušnosti, je schopna se dorozumět ukrajinsky, rusky a česky, vyznává pravoslavné náboženství a nikdy nebyla členkou politické strany či hnutí. Je svobodná a má syna (nar. X), který je na Ukrajině. Před půl rokem měla polské vízum, někdy v roce 2016 či 2017 české vízum. Je zdravá a nemá žádná omezení ani potřeby. O mezinárodní ochranu požádala z důvodu války na Ukrajině, která se každý rok zhoršuje a ona se obává, že se konflikt rozšíří až do Zakarpatské oblasti, kde žije.
3. V rámci pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 23. 11. 2020 uvedla, že v České republice byla poprvé v roce 2015 na návštěvě za kamarádkami, následně disponovala i pracovním vízem, ale nikdy zde nepracovala. Uvedla, že v srpnu 2020 byla v ČR na biometrický pas, našla si zde přítele a nechtěla odjíždět. Proto šla požádat na ministerstvo vnitra, aby zde mohla zůstat, ale dostala výjezdní vízum. Tak si našla právníka a ten ji poslal do ZZC. Uvedla, že jí konkrétně a vesnice, v níž žije, se válka nikterak nedotkla. Ale ve vesnici vzdálené 10 km od její se dějí hrozné věci. Zhruba před půl rokem tam nějací lidé zapálili oheň a vše tam hořelo. Nevěděla, o jaké lidi se jednalo, přijela tam ale policie a všechny zbilá. Protest byl kvůli politice, že stát sbírá mladé lidi do války. Situace se zhoršuje každý rok. Žalobkyně se protestů neúčastní, má syna, tak neriskuje. Syn je nyní s její maminkou, s níž na Ukrajině před svým odchodem bydlela i ona. Žalobkyně nebyla probíhající válkou nikterak dotčena, ale obává se, že konflikt se rozšíří až k nim. Nechce tam bydlet a je domluvená se svým přítelem, že se vezmou a ona sem doveze syna. Její přítel (nar. X) je českým občanem, bydlí spolu asi dva a půl měsíce a chtějí se vzít. Svatbu nicméně naplánovanou nemají.
4. Součástí spisu jsou následující podklady: informace odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky - Situace v zemi - Politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby ze dne 25. 4. 2020, informace odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky - Ukrajina - Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu ze dne 8. 8. 2020.
5. Žalobkyně byla vyrozuměna o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, ale ona ani její právní zástupce se k seznámení se s podklady nedostavili.
6. Žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 7. 1. 2021 zamítl žádost žalobkyně podle §16 odst. 2 zákona o azylu jako zjevně nedůvodnou. Připomněl, že Ukrajina (s výjimkou Krymu a částí Doněcké a Luhanské oblasti) je ve smyslu vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 328/2015“) bezpečnou zemí původu. Sama žalobkyně prohlásila, že na Ukrajině nikdy neměla žádné problémy se státními složkami a válka se jí nikterak nedotkla. Zdůvodnění žádosti obavami, že by se konflikt na východě Ukrajiny mohl rozšířit do Zakarpatské oblasti, nelze zařadit mezi relevantní důvody při posuzování toho, zda je v případě žalobkyně možno Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi. Žalovaný poukázal na výše zmíněné zprávy o zemi původu žalobkyně a konstatoval, že bezpečnostní situace na Ukrajině (s výjimkou Doněcké a

Luhanské oblasti a poloostrova Krym) zůstává klidná. Zakarpatská oblast je plně pod kontrolou ukrajinské centrální vlády. Žalobkyně tak nemusí mít obavy, že by se do její oblasti rozšířil konflikt odehrávající se stovky kilometrů od jejího bydliště. Žalovaný uzavřel, že žalobkyně neprokázala, že by v jejím případě nebylo možno Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi původu. V souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu nezkoumal naplnění důvodů pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 až 14b zákona o azylu.

Shrnutí žaloby

7. Žalobkyně úvodem žaloby uvedla, že žalovaný nepostupoval v souladu se zákonem, neboť lze mít za prokázané, že na Ukrajině probíhá dlouhodobý vnitrostátní ozbrojený konflikt, který v poslední době nabral na intenzitě v důsledku přímé vojenské konfrontace s Ruskem v Azovském moři. V souvislosti s tímto střetem byl vyhlášen válečný stav, jsou hlášeny střety, přestřelky a mrtví, a to nejen z řad příslušníků vojenských jednotek, nýbrž i mezi civilním obyvatelstvem. Z toho důvodu existuje u žalobkyně důvodná obava, že by byla v případě návratu ohrožena na životě. Žalobkyně se dovolává doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, neboť jí hrozí vážná újma podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Přestože boje probíhají pouze na východě území, mají přímý dopad na celé území Ukrajiny. V ostatních částech Ukrajiny dochází k opakovaným násilnostem a obětmi jsou i nevinní civilisté.
8. Žalobkyně také odmítla možnost přestěhovat se v rámci Ukrajiny do oblasti nezasazené konfliktem. S ohledem na ekonomickou situaci žalobkyně, ale i faktickou situaci na Ukrajině, to není možné. Tuto možnost označila za účelové tvrzení žalovaného ve snaze bagatelizovat její problémy.
9. S ohledem na uvedené je jednoznačně přesvědčena o tom, že návratem na Ukrajinu by byl v důsledku ozbrojeného konfliktu ohrožen její život, čímž splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu.
10. Žalovaný svým postupem porušil § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť nezjistil skutkový stav způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Dále si neopatřil dostatečné podklady pro své rozhodnutí, čímž porušil § 50 odst. 2 správního řádu.

Vyjádření žalovaného

11. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout. Uvedl, že žalobkyně v žalobě popisuje situaci v Azovském moři z roku 2018. Žalovaný je s tvrzeními uplatněnými právním zástupcem žalobkyně dobře obeznámen, neboť je kopíruje do obdobných žalob beze změny a bez ohledu na individuální okolnosti případů. Považuje za absurdní argumentovat událostmi starými dva roky, které nemají absolutně žádný přesah do současného stavu. Stejně tak se ohradil proti nesouhlasu žalobkyně s přestěhováním do bezpečné části země. Nic takového žalovaný žalobkyni nedoporučoval, neboť žalobkyně z bezpečné části Ukrajiny pochází. Žalobní námitky označil za soubor ničím nepodložených tvrzení, které konstruují hypotetické problémy žalobkyně v případě jejího návratu, bez jakéhokoliv relevantního odkazu na aktuální dění.

Posouzení věci krajským soudem

12. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 32 odst. 1 zákona o azylu), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené.

13. Při jednání konaném dne 20. 5. 2021 žalobkyně i žalovaný setrvali na svých stanoviscích. Žalobkyně při jednání zopakovala, že situace na Ukrajině není dobrá, v poslední době došlo k eskalaci a hrozila přímá vojenská akce Ruska. Nejde o čistě vnitrostátní konflikt, ale do konfliktu zasahuje Rusko. Na východě země jsou denně hlášeny přestřelky. Ukrajina není bezpečnou zemí původu. Jsou dány podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14 odst. 2 písm. c) zákona o azylu.
14. Soud předesílá, že napadené rozhodnutí je srozumitelné a z jeho odůvodnění zřetelně vyplývá, z jakých důvodů nebyla žalobkyni mezinárodní ochrana udělena. Jedná se proto o rozhodnutí přezkoumatelné.
15. Žalovaný své rozhodnutí založil na závěru, že žalobkyně uvedla pouze tolik, že se obává rozšíření konfliktu na východě země do Zakarpatské oblasti, kde žila. Poukázal na to, že žalobkyně neprokázala, že by v jejím případě existovala jakákoliv možnost (relevantní z hlediska mezinárodní ochrany), že by konkrétně jí hrozilo jakékoliv nebezpečí.
16. Ukrajina (s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů) je podle § 2 vyhlášky č. 328/2015 na seznamu zemí, které Česká republika považuje za bezpečné.
17. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud například v usnesení ze dne 15. 1. 2021, č. j. 7 Azs 301/2020 - 36: „*Oproti jiným azylovým řízením je u řízení o mezinárodní ochraně v případě bezpečných zemí původu zdůrazněno důkazní břemeno žadatelů. Jelikož se dodržování mezinárodních závazků a neporušování práv vlastních občanů u bezpečných zemí původu presumuje, leží odpovědnost za prokázání opaku právě na žadatelích. Shodný závěr Nejvyšší správní soud vyslovil již v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publ. pod č. 1749/2009 Sb. NSS: „Institut bezpečné země původu zakotvený v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu [pozn. soudu - dnes písm. k)] a v čl. 29 a 30 procedurální směrnice totiž stanoví presumpci nedůvodnosti žádostí osob přicházejících z dané země – srov. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu (...) [pozn. soudu – dnes § 16 odst. 2]. Jinými slovy, žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu.“* V nyní posuzované věci tedy bylo primárně na žalobkyni, aby prokázala, že v jejím případě domněnka bezpečné země neplatí.
18. V případě žalobkyně pocházející z bezpečné země původu bylo tedy na ní, aby tvrdila a prokázala, že Ukrajina není v jejím případě bezpečnou zemí. Ona však pouze obecně uvedla, že se obává rozšíření konfliktu z východu země dále na Ukrajinu (až do Zakarpatské oblasti), aniž by tuto svoji obavu jakkoliv podložila. Dle jejích vlastních tvrzení konflikt na východě Ukrajiny na ni neměl žádné dopady. V žalobě pak odkázala na události v Azovském moři a při jednání před soudem na nedávnou eskalaci při hranicích s Ruskem, nijak však nekonkretizovala a už vůbec neprokazovala, že by v důsledku těchto událostí v jejím konkrétním případě neplatila premisa bezpečné země původu, když pochází ze Zakarpatské oblasti.
19. Jak NSS opakovaně připomíná, například nedávno v usnesení ze dne 19. 1. 2021, č. j. 6 Azs 286/2020 - 43, „*boje lokalizované pouze v určitých částech Ukrajiny nelze považovat za tzv. totální konflikt. Probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2020, č. j. 6 Azs 216/2020 - 22, ze dne 19. 8. 2020, č. j. 6 Azs 230/2020 - 24, či ze dne 18. 11. 2020, č.*

j. 8 Azs 75/2020 - 45). V rozsudku ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68, č. 1840/2009 Sb. NSS, pak Nejvyšší správní soud vyslovil závěr, že „v případě konfliktu nemajícího charakter totálního konfliktu musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým brozám způsobení vážné újmy; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on.“ (odst. 10). To se však zjevně žalobkyni nepodařilo. Za této situace nebylo třeba zabývat se otázkou vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, na který bylo žalobkyní odkazováno (viz § 16 odst. 3 zákona o azylu).

20. Dále žalobkyně v žalobě uvedla, že vnitřní přesídlení dle doporučení žalovaného není možné. Žalovaný ve vyjádření naopak uvedl, že žádné takové doporučení žalobkyni v napadeném rozhodnutí nedal. Soud k tomu uvádí, že o vnitřním přesídlení napadené rozhodnutí skutečně nepojednává. Bylo by to ostatně v rozporu s vyzněním celého rozhodnutí s ohledem na to, že žalobkyně pochází z bezpečné části Ukrajiny, proto by taková argumentace ani nedávala přílišný smysl.
21. Nad rámec výše uvedeného je nutné poukázat na to, že žalobkyně sama v rámci pohovoru uvedla, že „nechtěla odjíždět“ (s ohledem na objednání se na vyšetření a nový vztah), proto šla „požádat na ministerstvo, aby zde mohla zůstat“, ale dostala výjezdní vízum. Následně si našla právního zástupce, který ji poslal do ZZC. Z uvedeného (přičemž se jedná o odpověď žalobkyně dle protokolu, s jehož obsahem souhlasila a nechtěla k němu nic doplnit) je zjevné, že obavy žalobkyně z konfliktu na východě Ukrajiny nebyly tak tíživé, jak se nyní snaží prezentovat v žalobě, a nebyly zřejmě tím pravým důvodem, proč žalobkyně o mezinárodní ochranu požádala.
22. Pokud jde o výčet právních ustanovení správního řádu v závěru žaloby, které měl žalovaný porušit, v této souvislosti žalobkyně neuvádí žádná konkrétní tvrzení ani argumentaci, nejedná se tak o samostatně projednatelný žalobní bod (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58).
23. Soud dospěl z výše uvedených důvodů k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji dle § 78 odst. 7 zákona s. ř. s. zamítl.
24. O nákladech řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť nebyla procesně úspěšná. Žalovanému, který byl ve věci úspěšný, žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 20. května 2021

Karel Ulík, v. r.
samosoudce